

**INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
BANKU SPÓLDZIELCZEGO W PIASECZNIKACH ZA OKRES
OD 1 STYCZNIA 2017 ROKU DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Piasecznie za 2017 rok.

1. Bank Spółdzielczy w Piasecznie z siedzibą w Piasecznie przy ul. Kościuszki 23 jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000057537. Bank prowadzi działalność na podstawie statutu i udzielonych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.
3. Sporządzone sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem samodzielnym. Bank posiada jednostki operacyjne (odziały i filie), które nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych.
4. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w okresie dającej się przewidzieć przyszłości po dniu bilansowym. Zarząd Banku nie stwierdza, na dzień podpisania sprawozdania finansowego, istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności, w następnych okresach po dniu bilansowym, na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.
5. W 2017 roku nie wystąpiło połączenie z inną jednostką.
6. Bank stosuje zasady rachunkowości zgodnie z Ustawą z 29 września 1994 r. o rachunkowości, oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Stosowane w Banku zasady rachunkowości zostały określone w drodze Uchwały Zarządu nr 120/2012 z późniejszymi zmianami jako Zasady Rachunkowości w Banku Spółdzielczym w Piasecznie. W zakresie rozwiązań w których obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru, Bank przyjął następujące zasady:
 - 1) **Zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych:**

W kapitale własnym ujmowane są skutki wyceny instrumentów finansowych zaklasyfikowanych przez Bank do portfela dostępnego do sprzedaży.
 - 2) **Zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań.**

Instrumenty finansowe, zaklasyfikowane do aktywów finansowych, wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy Bank ustala zgodnie z zasadą ceny rynkowej instrumentu na podstawie notowań na aktywnym rynku regulowanym. Instrumenty finansowe ujęte w sprawozdaniu finansowym za 2017 rok zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Bank ustala na podstawie wycen otrzymanych od Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych (zamkniętych). Aktywa przejęte za długi oraz nieruchomości inwestycyjne Bank wycenia wg wartości godziwej określonej na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego.
 - 3) **Zasady rachunkowości zabezpieczeń.**

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.
 - 4) **Zasady spisywania należności:**

Bank spisuje należności w ciężar utworzonych rezerw celowych na podstawie decyzji Zarządu lub osób posiadających kompetencje.
7. W okresie sprawozdawczym zastosowano zmiany w zasadach rachunkowości wynikające ze zmian przepisów w Ustawie o rachunkowości, Rozporządzenia w sprawie zasad szczególnych rachunkowości Banków oraz Rozporządzenia w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, które wpłynęły na wynik finansowy z uwagi na fakt, że odsetki od należności zagrożonych zwiększyły przychody odsetkowe a jednocześnie ich wartość była podstawą do utworzenia odpisu aktualizującego. W okresie sprawozdawczym stosowano zasadę oddzielnego prezentowania w bilansie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych na odsetki od należności zagrożonych oraz odpisy aktualizujące.

8. W sprawozdaniu finansowym za 2017 rok zastosowano zmiany sporządzania sprawozdania finansowego wynikające z wprowadzonych zasad księgowania i prezentacji przychodów zastrzeżonych.

Ze względu na zapewnienie porównywalności danych sprawozdawczych przekształcono zatwierdzone dane za 2016 rok w następujący sposób:

Zmiany w prezentacji danych finansowych za 2016 rok			
AKTYWA	Dane sprawozdawcze zatwierdzone	Korekty danych	Dane porównawcze po zmianach
IV. Należności od sektora niefinansowego	463 300 573,84	-7 814 342,28	455 486 231,56
XVI. Rozliczenia międzyokresowe			
1. Aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego.	2 488 326,00	1 502 055,00	3 990 381,00
AKTYWA RAZEM	717 791 055,03	-6 312 287,28	711 478 767,75
PASYWA			
IX. Koszty i przychody rozliczane w czasie			
3. Pozostałe przychody przyszłych okresów	8 338 328,36	-8 045 539,93	292 788,43
X. Rezerwy			
1. Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego.	1 171 551,00	1 545 983,00	2 717 534,00
XVII. Zysk (strata z lat ubiegłych)	0,00	163 510,97	163 510,97
XVII. Zysk (strata) netto	5 062 099,72	23 758,68	5 085 858,40
PASYWA RAZEM	717 791 055,03	-6 312 287,28	711 478 767,75
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			
I. Przychody z tytułu odsetek	27 209 052,28	1 536 316,06	28 745 368,34
XV. Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	8 191 236,75	1 506 984,38	9 698 221,13
XX. Zysk (strata) brutto	7 125 798,72	29 331,68	7 155 130,40
XXI. Podatek dochodowy	2 063 699,00	5 573,00	2 069 272,00
XXIII. Zysk (strata) netto	5 062 099,72	23 758,68	5 085 858,40
RACHUNEK PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH			
I. Zysk (strata) netto	5 062 099,72	23 758,68	5 085 858,40
II. Korekty Razem	7 192 446,72	-23 758,68	7 168 688,04
5. Zmiana stanu rezerw	1 037 889,94	589 475,00	1 627 364,94
8. Zmiana stanu należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	-48 132 620,51	2 986 651,67	-45 145 968,84
16. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	465 663,65	-584 794,30	-119 130,35
17. Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	-1 774 795,62	-3 011 288,80	-4 786 084,42
18. Inne korekty	-1 139 940,59	-3 802,55	-1 143 743,14
ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM			
6.4 Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	0,00	163 510,97	163 510,97
6.9. Zysk (strata) z lat ubiegłych a koniec okresu	0,00	163 510,97	163 510,97
7. Wynik netto	5 062 099,72	23 758,68	5 085 858,40
III. Kapitał własny na koniec okresu	53 736 660,67	187 269,65	53 923 930,32

9. W roku sprawozdawczych nie wystąpiły korekty błędów w poszczególnych pozycjach sprawozdania finansowego.

10. Po dniu bilansowym nie wystąpiły w Banku znaczące zdarzenia, które miałyby wpływ na dane prezentowane w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.

11. W Banku nie zanotowano zdarzeń dotyczących lat ubiegłych, które powinny zostać ujęte w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego 2017.

ma

**II. Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego
Banku Spółdzielczego Piasecznie za 2017 rok.**

1. Informacja o spełnieniu przez Bank wymogów, o których mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe;

Bank jest obowiązany posiadać fundusze własne dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt. 118 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2017 r. zasady wynikające z ustawy Prawo Bankowe oraz przepisów rozporządzenia.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Bank spełniał następujące wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej.

(dane w zł)

Fundusze własne				
Wyszczególnienie:	Wartość na dzień 31.12.2017 r.	Struktura	Wartość na dzień 31.12.2016 r.	Struktura
Fundusze własne	72 091 848,00	100,00%	66 754 822,00	100,00%
Kapitał TIER I	55 614 375,00	77,14%	49 638 383,00	74,36%
Kapitał podstawowy TIER I	54 162 257,00	-	47 978 658,00	-
Kapitał dodatkowy TIER I	1 452 118,00	-	1 659 725,00	-
Kapitał TIER II	16 477 473,00	22,86%	17 116 439,00	25,64%
Współczynniki kapitałowe				
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	10,87	-	10,28	-
Współczynnik kapitału TIER I	11,16	-	10,64	-
Łączny współczynnik kapitałowy	14,46	-	14,31	-

Struktura wymogów kapitałowych		
Wyszczególnienie	Wymogi kapitałowe	Dodatkowe wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	34 568 677,00	-
Ryzyko rynkowe (walutowe)	-	-
Ryzyko operacyjne	5 305 258,00	-
Ryzyko koncentracji	-	-
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	-	-
Ryzyko płynności	-	-
Ryzyko kapitałowe	-	-
Łączny wymóg kapitałowy	39 873 935,00	0,00

2. Dane o strukturze walutowej aktywów i pasywów.

NALEŻNOŚCI	PLN		USD – równowartość w PLN		EUR - równowartość w PLN		RAZEM	
I. Kasa, operacje z Bankiem centralnym	10 085 630,08	96,37%	224 115,65	2,14%	155 428,59	1,49%	10 465 174,32	100,00%
III. Należności od sektora finansowego	137 214 780,16	89,73%	5 202 561,01	3,40%	10 494 342,06	6,86%	152 911 683,23	100,00%
ZOBOWIĄZANIA								
III. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	614 102 696,22	97,45%	5 460 489,48	0,86%	10 624 709,79	1,69%	630 187 895,49	100,00%

W pozostałych składnikach aktywów i pasywów nie występują pozycje walutowe.

Handwritten signature

3. Dane o źródłach pozyskania depozytów z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku.

- 1) Działalność Banku skupiona jest głównie na terenie województwa mazowieckiego, niemniej Bank ma zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na działanie na terenie całego kraju.
- 2) Struktura sektorowa/podmiotowa depozytów przedstawia się następująco:

(dane w zł)

Podział sektorowy i podmiotowy	Stan na 31.12.2017	w tym odsetki	Wskaźnik struktury	Stan na 31.12.2016	w tym odsetki	Wskaźnik struktury
Sektor finansowy	0	0	100,00%	0	0	100,00%
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	381 981,93	0,00	0,06%	237 178,48	0,00	0,04%
Przedsiębiorstwa spółdzielnie i spółki	71 019 474,52	57 455,08	11,27%	65 282 569,77	36 978,02	11,20%
Rolnicy indywidualni	50 199 181,66	0,00	7,97%	41 534 641,60	0,00	7,12%
Przedsiębiorcy indywidualni	38 393 931,27	3 783,75	6,09%	39 266 359,36	11 765,58	6,74%
Osoby prywatne	456 130 607,12	1 637 249,32	72,38%	422 238 486,35	1 771 952,30	72,43%
Instytucje niekomercyjne	14 062 718,99	13 024,32	2,23%	14 421 840,33	14 860,19	2,47%
Razem sektor niefinansowy	630 187 895,49	1 711 512,47	100,00%	582 981 075,89	1 835 556,09	100,00%
Instytucje rządowe	103 567,00	0,00	0,23%	0,00	0,00	0,00%
Instytucje samorządowe	44 170 122,89	1 226,39	99,77%	36 134 186,66	1 046,66	100,00%
Razem sektor budżetowy	44 273 689,89	1 226,39	100,00%	36 134 186,66	1 046,66	100,00%
SUMA OGÓŁEM	674 461 585,38	1 712 738,86	X	619 115 262,55	1 836 602,75	X

4. Informacja z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.

- 1) Bank jest zaangażowany głównie w podmioty działające na terenie województwa mazowieckiego.
- 2) Działalność kredytowa Banku skupia się na obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw, osób prywatnych i rolników indywidualnych.

3) Dane z zakresu koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne podmioty przedstawia poniższa tabela :

(dane w zł)

Podział podmiotowy i sektorowy	Stan na dzień 31.12.2017	w tym odsetki	Wskaźnik struktury	Stan na dzień 31.12.2016	w tym odsetki	Wskaźnik struktury
Sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0	0	0	0	0	0
Przedsiębiorstwa, spółdzielnie i spółki	201 684 262,18	6 306 810,89	42,10%	200 038 566,46	4 711 267,75	43,92%
Rolnicy indywidualni	61 569 675,99	1 842 710,59	12,85%	64 381 906,92	2 151 597,80	14,13%
Przedsiębiorcy indywidualni	73 769 863,53	1 554 263,38	15,40%	70 944 288,73	1 123 280,80	15,58%
Osoby prywatne	139 550 792,89	2 693 132,80	29,13%	117 317 740,12	1 829 734,12	25,76%
Instytucje niekomercyjne	2 458 688,78	3 551,01	0,51%	2 803 729,33	3 834,01	0,62%
w tym rezerwy celowe, odpisy aktualizujące odsetki, prowizje ESP	31 820 829,96	0	0	28 058 853,56	0	0
Sektor niefinansowy	479 033 283,37	12 400 468,67	100,00%	455 486 231,56	9 819 714,48	100,00%
Instytucje rządowe	16 081,86	16 081,86	0,09%	21 938,94	21 938,94	0,51%
Instytucje samorządowe	18 879 642,63	66 221,64	99,91%	4 271 000,00	0	99,49%
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	18 895 724,49	82 303,50	100,00%	4 292 938,94	21 938,94	100,00%

Wen

- 4) Za duże zaangażowanie Bank przyjmuje zaangażowanie wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równe lub przekraczające 10 % funduszy własnych. Na dzień 31.12.2017 r. łącznie zaangażowanie z tego tytułu kredytów wyniosło 68 928 758 zł.
- 5) W pozycji „Należności od sektora finansowego” Bank prezentuje zaangażowanie z tytułu lokat, środków na rachunkach w Banku BPS S.A w wysokości 90 492 122,19 zł oraz zaangażowanie z tytułu posiadanych instrumentów kapitałowych i dłużnych w wysokości 11 618 438,80 zł – wartości te wyłączone spod limitu koncentracji z tytułu zaangażowania w banku zrzeszającym.
W „Należnościach od sektora finansowego” prezentowane jest zaangażowanie z tytułu przynależności do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w wysokości 62 419 477,20 zł.
- 6) W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje zaangażowania w segmenty rynku, podmioty czy branże. W ocenie banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.
- 7) Koncentrację zaangażowania wg branż na dzień 31.12.2017 r. oraz 31.12.2016 r. przedstawia tabela poniżej:

(dane w zł)

Nazwa grupy	2017		2016	
	Koncentracja zaangażowania	Struktura zaangażowania	Koncentracja zaangażowania	Struktura zaangażowania
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	64 893 542,98	10,87%	71 203 394,57	12,53%
Przetwórstwo przemysłowe	34 453 444,22	5,77%	29 165 304,87	5,13%
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2 888 457,55	0,48%	3 217 201,40	0,57%
Budownictwo	99 440 747,69	16,65%	91 545 189,92	16,11%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	72 867 966,03	12,20%	83 089 482,70	14,63%
Transport i gospodarka magazynowa	10 659 905,42	1,78%	9 516 957,34	1,68%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	15 477 048,54	2,59%	15 662 703,43	2,76%
Informacja i komunikacja	3 284 886,87	0,55%	3 189 010,49	0,56%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12 307 089,19	2,06%	11 275 182,91	1,98%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	45 645 183,05	7,64%	35 053 087,88	6,17%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 550 970,53	0,59%	5 086 563,15	0,90%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3 578 273,68	0,60%	4 916 479,60	0,87%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	70 199 501,90	11,75%	66 039 476,21	11,62%
Edukacja	704 560,42	0,12%	985 457,38	0,17%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 975 409,04	0,50%	4 950 205,24	0,87%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5 054 086,94	0,85%	5 632 363,57	0,99%
Pozostała działalność usługowa	5 887 267,01	0,99%	5 603 826,51	0,99%
Osoby prywatne	143 375 691,75	24,01%	122 000 597,14	21,47%
Łącznie	597 244 032,81	100,00%	568 132 484,31	100,00%

Koncentracja zaangażowania w poszczególne branże prezentowana w tabeli powyżej obejmuje portfel kredytowy w wartości bilansowej, zaangażowanie z tytułu dłużnych papierów wartościowych i akcji oraz zobowiązania pozabilansowe. Tabela prezentuje zaangażowanie wobec osób prywatnych w celu uzupełnienia wartości ekspozycji kredytowych.

Wkr

5. Inne informacje:

5.1. Struktura należności Banku w podziale na kategorie (bez odsetek, wartość nominalna).

(dane w zł)

Podmiot	31.12.2017		31.12.2016	
	Kwota	Wskaźnik struktury	Kwota	Wskaźnik struktury
Sektor finansowy	152 755 875,40	100,00%	121 242 370,36	100,00%
W tym należności normalne	152 755 875,40	100,00%	121 242 370,36	100,00%
W tym lokaty	117 507 207,66	78,13%	88 521 969,92	78,13%
Sektor niefinansowy w tym	499 041 391,93	100,00%	473 725 370,64	100,00%
Kredyty w sytuacji normalnej	417 408 488,98	83,64%	408 212 123,07	89,42%
Kredyty nieregularne (pod obserwacją)	24 256 811,27	4,86%	21 564 423,83	4,34%
Poniżej standardu	8 458 193,06	1,70%	8 370 039,35	0,29%
Wątpliwe	3 165 731,48	0,63%	4 309 892,63	1,91%
Stracone	45 752 167,14	9,17%	31 268 891,76	4,04%
Sektor budżetowy – w tym:	18 871 000,00	100,00%	4 271 000,00	100,00%
Kredyty w sytuacji normalnej	18 871 000,00	100,00%	4 271 000,00	100,00%
Należności ogółem	670 668 267,33	X	599 238 741,00	X

5.2. Bank na dzień 31.12.2017 roku ewidencjonował ekspozycję kredytową w kwocie 399 511,15 zł od której nie naliczał odsetek.

5.3. Klasyfikacja aktywów finansowych, w tym dłużnych papierów wartościowych wg § 30 ust.1 rozporządzenia o rachunkowości banków na dzień 31.12.2017 r. kształtowała się następująco:

(dane w zł)

Klasyfikacja papierów wartościowych do poszczególnych portfeli	31.12.2017	31.12.2016
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Według wyceny bilansowej	Według wyceny bilansowej
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdzie – obligacje Skarbu Państwa, obligacje komunalne	26 871 320,00	31 360 105,00
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu razem	26 871 320,00	31 360 105,00
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	Według wyceny bilansowej	Według wyceny bilansowej
Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym- akcje banków, certyfikaty inwestycyjne	10 840 343,21	11 792 236,34
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży razem	10 840 343,21	11 792 236,34
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	Według wyceny bilansowej	Według wyceny bilansowej
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, notowane na giełdzie – obligacje Skarbu Państwa	15 029 575,68	19 980 573,77
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – obligacje korporacyjne	4 203 500,00	4 083 100,00
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – obligacje komunalne	9 418 963,59	10 427 797,44
Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym - obligacje korporacyjne	0	0
Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością, nie notowane na giełdzie i nie znajdujące się w regulowanym obrocie pozagiełdowym – banków	5 864 819,80	4 463 300,00
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności razem	34 516 859,07	38 954 771,21
Dłużne papiery wartościowe razem	61 388 179,07	70 314 876,21

aa

Aktywa finansowe Banku w podziale na dłużne papiery wartościowe wg emitentów kształtują się następująco:

Rodzaj Emitenta	(dane w zł)	
	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Banki - BPS S.A.	5 864 819,80	4 463 300,00
Obligacje Skarbu Państwa	40 185 975,68	49 641 223,77
Obligacje komunalne instytucji samorządowych	11 133 883,59	12 127 252,44
Obligacje korporacyjne	4 203 500,00	4 083 100,00
Utrata wartości obligacji komercyjnych ocenianych indywidualnie		0,00
Dłużne papiery wartościowe razem	61 388 179,07	70 314 876,21

- 5.4. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, nie wystąpiły w 2017 r.
6. W 2017 roku w Banku nie wystąpiły kredyty i pożyczki, inne należności oraz instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym, wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.
7. W 2017 roku w Banku nie wystąpiły zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:
- 7.1 zobowiązania finansowe zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - 7.2 zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako przeznaczone do obrotu,
 - 7.3 różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności.
8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:
- 8.1 instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.2 instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.3 papierów wartościowych z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujących się w obrocie na regulowanym - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.4 papierów wartościowych z ograniczoną zbywalnością - informację ujęto w punkcie 5.3,
 - 8.5 w 2017 roku nie wystąpiły różnice pomiędzy wartością rynkową instrumentów finansowych a wartością wykazaną w bilansie Banku.
9. W 2017 roku Bank nie zawierał umów, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego.
10. Bank nie posiada udziałów i akcji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.
11. Bank nie posiada udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które przeznaczył do sprzedaży.
12. W 2017 roku Bank nie dokonał przekwalifikowania składników aktywów finansowych.
13. W 2017 roku w Banku nie wystąpiło przeklasyfikowanie składników aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.
14. W 2017 nie wystąpiło przeniesienie praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu.
15. W 2017 Bank nie dokonał zastawu na mieniu Banku, które stanowiło zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych.
16. Bank nie posiadał instrumentów finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi.

17. Bank nie posiadał wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.
18. W 2017 roku nie występują należności od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.
19. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego oraz o należności z funduszu rozliczeniowego i funduszu rekompensat od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych.
20. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego oraz zobowiązań od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, zobowiązań wobec funduszu rozliczeniowego, zobowiązań wobec funduszu rekompensat.
21. W 2017 roku w Banku nie wystąpiły należności od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe.
22. W Banku w 2017 nie wystąpiły zobowiązania od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe.
23. W 2017 nie wystąpiły zobowiązania od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.
24. Bank w 2017 roku nie posiadał oddziałów zagranicznych.
25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych:

25.1 Zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych

Nazwa wartości niematerialnych i prawnych	Stan na początek roku obrotowego (brutto)	Przychody	Rozchody	Stan na koniec roku obrotowego (brutto)
1	2	3	4	5
Prawa majątkowe – licencje	1 268 801,66	182 868,02	62 778,17	1 388 891,51
Razem	1 268 801,66	182 868,02	62 778,17	1 388 891,51

Umorzenie – amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych:

Stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja za rok	Inne zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego	Stan na początek roku obrotowego (netto)	Stan na koniec roku obrotowego (netto)
7	8	9	10	11	12	13
1 065 531,06	146 728,82	0,00	62 778,17	1 149 481,71	203 270,60	239 409,80
Razem	146 728,82	0,00	62 778,17	1 149 481,71	203 270,60	239 409,80

25.2 Bank nie posiada w ewidencji obcych wartości niematerialnych i prawnych o których mowa art. 3 ust. 4 ustawy.

25.3 Bank nie posiada w ewidencji obcych wartości niematerialnych i prawnych na podstawie umowy leasingu.

Ma

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych:

26.1 Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych

(dane w zł)

Rzeczowe aktywa trwałe w wartości bilansowej brutto				
Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego (brutto)	Przychody	Rozchody	Stan na koniec roku obrotowego (brutto)
1	2	3	4	5
Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania Grupa O	3 524 769,08	0	0	3 524 769,08
Budynki i budowle grupy 1-2	17 138 446,46	1 318 500,98	0	18 456 947,44
Maszyny i urządzenia grupa 3-6	5 227 034,75	448 203,09	236 258,34	5 438 979,50
Środki transportu – gr.7	588 279,48	0,00	0	588 279,48
Narzędzia i przyrządy - Wyposażenie – gr. 8	4 521 860,12	243 994,91	19 888,65	4 745 966,38
Środki trwałe w budowie	100 747,25	144 405,69	100 747,25	144 405,69
Nieruchomości inwestycyjne	3 171 600,00	692 600,00	0	3 864 200,00
Razem	34 272 737,14	2 847 704,67	356 894,24	36 763 547,57

(dane w zł)

Umorzenie – amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych					
L.p.	Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
1.	Budynki i budowle grupy 1-2	2 651 572,39	483 513,88	0	3 135 086,27
2.	Maszyny i urządzenia grupa 3-6	3 767 696,13	503 834,18	236 258,34	4 035 271,97
3.	Środki transportu – gr.7	560 886,42	9 356,47	0	570 242,89
4.	Narzędzia i przyrządy - Wyposażenie – gr. 8	4 299 409,18	263 560,93	19 888,65	4 543 081,46
Razem umorzenia		11 279 564,12	1 260 265,46	256 146,99	12 283 682,59

(dane w zł)

Rzeczowe aktywa trwałe w wartości bilansowej netto							
Treść	Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania Grupa O	Budynki i budowle grupy 1-2	Maszyny i urządzenia grupa 3-6	Środki transportu – gr.7	Narzędzia i przyrządy - Wyposażenie – gr. 8	Nieruchomości inwestycyjne; Środki trwałe w budowie	RAZEM
Stan na początek roku obrotowego (netto)	3 524 769,08	14 486 874,07	1 459 338,62	27 393,06	222 450,94	3 272 347,25	22 993 173,02
Stan na koniec roku obrotowego (netto)	3 524 769,08	15 321 861,17	1 403 707,53	18 036,59	202 884,92	4 008 605,69	24 479 864,98

26.2 Bank nie używa obcych środków trwałych o których mowa w art.3 ust.4 ustawy.

11

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku:

(dane w zł)						
L.p.	Nazwa rzeczowych aktywów trwałych	Stan na początek roku obrotowego (netto)	Aktualizacja wartości	Przychody	Rozchody	Stan na koniec roku obrotowego (netto)
	1	2	3	4	5	6
1	Nieruchomości przejęte za długi -nieruchomości	3 170 416,00	0,00	0,00	1 319 800,00	1 850 616,00
2.	Pozostałe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

28. Bank nie posiada aktywów trwałych do zbycia.

W 2017 roku Bank spisał nieruchomość z aktywów do zbycia, w ciężar utworzonych odpisów, na podstawie decyzji Zarządu, po otrzymaniu prawomocnego wyroku sądu w sprawie nieruchomości w kwocie 370 000,00 zł.

29. Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów przychodów przyszłych okresów.

(dane w zł)		
Tytuły	Koniec roku obrotowego	Początek roku obrotowego
1. Rozliczenia międzyokresowe czynne z tego:	4 372 239,69	4 088 460,93
a) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 318 727,00	3 990 381,00
b) Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	53 512,69	98 079,93
2. Koszty i przychody rozliczone w czasie w tym:	8 357 717,02	312 177,09
a) Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	18 808,81	19 388,66
- w tym koszty transakcji kartami	1 000,00	6 928,77
- w tym koszty opłata za gaz	6 200,00	4 986,86
- w tym opłaty pocztowe	4 195,00	50,00
- w tym pozostałe	7 413,81	7 473,03
b) Przychody przyszłych okresów w tym:	249 122,75	292 788,43
- odsetki zastrzeżone od należności nieregularnych	0,00	0,00
- przychody pobrane z góry	230 313,94	292 788,43

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego, w tym ilość, rodzaj i wartość nominalna akcji oraz wartość udziałów tworzących kapitał, z wyszczególnieniem akcjonariuszy lub udziałowców posiadających ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu;

Dane o strukturze własności kapitału podstawowego.

Nazwa grupy udziałowców	Liczba udziałowców, Członków Banku	Liczba udziałów	Wartość nominalna udziału	Wartość udziałów zadeklarowanych ogółem
Osoby fizyczne	509	947	800	757 600,00
Osoby prawne	6	127	800	101 600,00
Ogółem	515	1 074	0	859 200,00

Na koniec roku obrotowego 515 członków Banku posiadało w pełni opłacone udziały.

Fundusz udziałowy (dane w zł)	31.12.2017	31.12.2016
Stan funduszu udziałowego	859 200,00	894 400,00
Nieopłacone udziały	55 745,90	55 745,90

Ma

31. Udziały Banku nie są uprzywilejowane.

32. Bank nie posiada akcji własnych w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.

33. Bank nie przeznaczył środków z nadwyżki bilansowej za 2016 r. na wypłatę dywidendy.

34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych

Lp.	Treść	Wartość zobowiązania w zł	Oprocentowanie	Terminy wymagalności
1	Pożyczka podporządkowana nr 2/2013/PP (od 28.01.2013)	5 000 000,00	0,95 redyskonta weksli na dzień 31.12.2017 tj. 1,6625 %	28.01.2019 r.
2.	Obligacje podporządkowane (emisja obligacji własnych 21.06.2010r)	5 000 000,00	WIBOR 6M+3% na dzień 31.12.2017 r. tj.4,81%	25.06.2020 r.
3.	Obligacje podporządkowane (emisja obligacji własnych 18.07.2014 r.)	10 000 000,00	WIBOR 6M+3% na dzień 31.12.2017 r. tj.4,81%	18.07.2024 r.

35. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych:

(dane w zł)

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Spisanie w ciężar rezerw	Stan rezerw na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom rezerw celowych
Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	14 693 884,17	11 760 193,22	6 282 320,11	2 269 963,36	17 901 793,92	17 901 793,92
w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji poniżej standardu	105 671,83	753 477,07	504 156,88	0,00	354 992,02	354 992,02
w sytuacji wątpliwej	581 369,68	1 289 918,88	1 585 808,34	0,00	285 480,22	285 480,22
w sytuacji straconej	14 006 842,66	9 716 797,27	4 192 354,89	2 269 963,36	17 261 321,68	17 261 321,68
OGÓLEM	14 693 884,17	11 760 193,22	6 282 320,11	2 269 963,36	17 901 793,92	17 901 793,92

36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania:

(dane w zł)

Rezerwy na :	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
Nagrody jubileuszowe	1 462 520,70	364 800,00	271 100,00	47 656,16	1 508 564,51
Odpisy emerytalne, rentowe	572 260,50	103 800,00	103 050,00	63 875,94	509 134,53
Inne	83 700,00	37 500,00	83 700,00	37 500,00	0,00
Rezerwa na ryzyko ogólne	8 500 000,00	0	0	1 500 000,00	7 000 000,00
OGÓLEM	10 618 481,20	506 100,00	457 850,00	1 649 032,10	9 017 699,04

37. Dane o stanie odpisów aktualizujących wartość z wyłączeniem rezerw celowych:

(dane w zł)

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Spisanie w ciężar odpisów	Stan odpisów na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom odpisów
Odpisy aktualizujące należności odsetkowe od sektora niefinansowego w tym:	7 814 342,28	6 941 343,04	4 014 922,41	1 325 561,41	9 415 201,50	9 415 201,50
w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
w sytuacji poniżej standardu	40 826,31	158 356,92	150 513,18	0,00	48 670,05	48 670,05
w sytuacji wątpliwej	67 892,51	652 161,95	666 071,75	0,00	53 982,71	53 982,71
w sytuacji straconej	7 705 623,46	6 130 824,17	3 198 337,48	1 325 561,41	9 312 548,74	9 312 548,74

me

(dane w zł)

Rodzaj aktywów	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Rozwiązanie	Stan na koniec roku obrotowego
Pozostałe papiery wartościowe	0,00	1 661 329,75	0,00	1 661 329,75
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	94 134,18	6 280,85	0,00	100 415,03
Inne aktywa- pozostałe	58 476,00	0,00	58 476,00	0,00
Łącznie	152 610,18	1 667 610,60	58 476,00	1 761 744,78

38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych, w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń:

38.1 Wykaz zobowiązań warunkowych udzielonych i otrzymanych oraz pozostałych

(dane w zł)

Pozycje pozabilansowe	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	46 128 708,74	36 420 447,26
1. Zobowiązania udzielone:	32 128 708,74	24 420 447,26
a) finansowe	28 845 179,66	22 043 152,38
b) gwarancyjne	3 283 529,08	2 377 294,88
2. Zobowiązania otrzymane:	14 000 000,00	12 000 000,00
a) finansowe	14 000 000,00	12 000 000,00
b) gwarancyjne	0	0
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna / sprzedaży	0	0
Pozostałe	558 098 170,39	495 978 752,13

- 38.2 W roku 2017 Bank nie udzielał emitentom papierów wartościowych gwarancji i poręczeń.
- 38.3 Kontrakty opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych Banku – nie występują.
- 38.4 Bank nie planuje wypłaty dywidendy z podziału nadwyżki bilansowej za 2017 rok.
- 38.5 W bilansie Banku nie występują aktywa, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań strony trzeciej.
- 38.6 Transakcje z przyrzeczeniem odkupu nie ujęte w bilansie - nie występują.
- 38.7 Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych, podano w punkcie 38.1.
- 38.8 Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty pochodne - nie występują.
39. Informacje o stosowanych przez Bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń z uwzględnieniem podziału na zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczenie inwestycji w podmiocie zagranicznym - nie dotyczy.
40. Dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość terminu i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych - nie wystąpiły.
41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat:
- 41.1 Bank nie prowadził w 2017 roku działalności maklerskiej.

41.2 Dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych 2016 i 2017 roku

(dane w zł)

Grupa	Nazwa	2017 r.	2016 r.
0	Grunty	0,00	0,00
1	Budynki i lokale	448 142,67	445 986,19
2	Parkingi	35 260,51	35 260,51
4	Sprzęt komputerowy	404 974,62	187 149,17
8	Wyposażenie	263 560,93	267 842,06
4	Wartości niematerialne i prawne	146 728,82	132 826,23
3-7	Pozostałe środki	108 326,73	183 424,85
	RAZEM	1 406 994,28	1 252 489,01

W 2017 roku w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych ujęta została kwota 98 600,00 zł, która jest skutkiem zmiany wyceny nieruchomości inwestycyjnych.

41.3 W 2017 roku dla części aktywów finansowych zaklasyfikowanych do dostępnych do sprzedaży zmieniono sposób wyceny godziwej odnosząc skutki wyceny na wynik finansowy. Dla dwóch certyfikatów inwestycyjnych, po stwierdzeniu trwałej utraty wartości, utworzono odpisy aktualizujące w łącznej wysokości 1 661 329,75 zł. oraz zaprzestano odnoszenia skutków wyceny certyfikatów na fundusz z aktualizacji wyceny.

41.4 W 2017 roku nie wystąpiły przychody z tytułu wyłączonych z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

41.5 W 2017 roku w Banku nie wstąpiły operacje sprzedaży aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona.

41.6 Straty i zyski nadzwyczajne w 2017 roku nie wystąpiły.

41.7 W roku 2017 Bank umorzył 4 pozycje należności nieściągalnych na łączną kwotę kapitału 3 948,71 zł oraz odsetek na kwotę 83 380,91 zł. Ekspozycje zostały spisane w ciężar utworzonych rezerw celowych w kwocie 3 822,98 zł oraz w wysokości 2 194,07 zł w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych (koszty należności nieściągalnych). Ponadto Bank dokonał spisania w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych - pozostałych należności (z tytułu zaległych prowizji) na kwotę 23 339,70, zł.

41.8 Bank nie wykazuje w przychodach za 2017 przychodów z tytułu dywidend.

41.9 Informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie i wartości niematerialnych i prawnych oraz planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy

(dane w zł)

Nakłady na :	Poniesione w bieżącym roku obrotowym	Planowane na następny rok obrotowy
1. Wartości niematerialne i prawne	182 868,02	200 000,00
2. Środki trwałe	2 054 357,42	1 800 000,00
Razem	2 237 225,44	2 000 000,00

41.10 Proponowany podział zysku

(dane w zł)

Wyszczególnienie	Zysk z lat ubiegłych	Zysk netto za 2017 rok
	Kwota	Kwota
Fundusz zasobowy	187 269,65	3 000 000,00
Fundusz ogólnego ryzyka	0	1 000 000,00
Fundusz Społeczno-Kulturalny i Nagród	0	56 708,75
Razem	187 269,65	4 056 708,75

41.11 Bank w roku 2017 nie poniósł kosztów z tytułu działalności zaniechanej.

Wz

42. Informacja o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczonego podatku dochodowy:

(dane w zł)

Treść	Stan na koniec 2016 (dane sprawozdawcze zatwierdzone)	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego
1	2	3	3	4	5
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 171 551,00	2 717 534,00	3 080 683,00	920 192,00	3 332 042,00
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – wycena aktywów finansowych	0,00	0,00	25 359,00	10 925,00	14 434,00
Łącznie Rezerwa	1 171 551,00	2 717 534,00	3 106 042,00	931 117,00	3 346 476,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 224 067,00	3 726 122,00	2 276 999,00	244 785,00	4 256 281,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – wycena aktywów finansowych	264 259,00	264 259,00	135 946,00	337 759,00	62 446,00
Łącznie Aktywa	2 488 326,00	3 990 381,00	2 412 945,00	582 544,00	4 318 727,00

Rozliczenie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

(dane w zł)

Treść	Rezerwy z tytułu podatku odroczonego podatku dochodowego odniesione na:		Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odniesione na:	
	Wynik finansowy	Kapitał własny	Wynik finansowy	Kapitał własny
Stan na początek roku obrotowego	0	0	0	264 259,00
Koniec roku obrotowego	614 508,00	14 434,00	530 159,00	62 446,00

Podatek dochodowy obciążający wynik finansowy za 2017 rok wynosił: 2 044 554,00 zł, w tym:

- a) część bieżąca – 1 960 205,00
- b) część odroczone – 84 349,00

43. Zagregowane dane dotyczące:

43.1 Stan zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów pracownikom Banku, członkom Zarządu i członkom Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

(dane w zł)

Podmiot	Wartość kredytów ogółem	Wartość kredytów z terminem spłaty do 3 lat	Wartość kredytów z terminem spłaty powyżej 3 lat	Warunki oprocentowania od-do
Pracownicy	5 357 543,25	110 692,56	5 246 850,69	3,01% - 10,00%
Zarząd	141 357,77	4 132,08	137 225,69	2,16% - 6,80%
Rada Nadzorcza	77 854,92	0,00	77 854,92	5,15% - 10,00%
Łącznie	5 576 755,94	114 824,64	5 461 931,30	2,16% - 10,00%

Ma

43.2 Z tytułu wynagrodzeń członkowie Rady Nadzorczej oraz Zarządu otrzymali wynagrodzenie w następującej wysokości:

Rok	(dane w zł)	
	Rada Nadzorcza	Zarząd
2016	324 000,00	905 444,63
2017	337 500,00	967 370,85

43.3 Przeciętne zatrudnienie w etatach na koniec 2017 r. wyniosło 141,50 etatów.

43.4 W okresie sprawozdawczym Bank poniósł koszty tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników w wysokości 357 067,90 w tym:

- z tytułu nagród jubileuszowych 300 000,00 zł
- z tytułu odpraw emerytalnych 57 067,90 zł

43.5 Bank sfinansował w 2017 r. w ciężar kosztów Pracowniczy Program Emerytalny w wysokości 53 964,53 złotych.

44. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi z bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami:

44.1 należności i zobowiązania:

Lp.	Należności		Zobowiązania				
	Kredyty	(w %)	Depozyty	(w %)	Udzielone zobowiązania finansowe	(w %)	
1.	6 527 433,79	1,36%	Bieżące	1 346 931,64	0,47%	75 802,20	0,24%
2.	-	-	Terminowe	3 110 806,24	0,23%	-	-
Łącznie	6 527 433,79	1,36%		4 457 737,88	0,70%	75 802,20	0,24%

44.2 główne pozycje przychodów i kosztów:

Pozycje kosztów i przychodów związane są z udzielonymi kredytami i przyjętymi depozytami i nie stanowią istotnego udziału procentowego w rachunku wyników.

44.3 udzielone zobowiązania, w tym nieodwołane zaprezentowano w tabeli w pkt 44.1

W zasadach polityki kredytowej Bank nie stosuje innych warunków kredytowania w stosunku do podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie.

45. W 2017 roku nie wystąpiły istotne transakcje ze stronami powiązаныmi oraz członkami Zarządu, Rady Nadzorczej lub osobami tzw. „bliskimi” osób będących członkami organu zarządzającego, nadzorującego lub jednostkę kontrolowaną na warunkach innych niż rynkowe.

46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem z podziałem na kategorie ryzyka.

Bank dba o to, by skutecznie zarządzać ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, w celu uzyskania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności. System zarządzania ryzykiem zorganizowany jest w Banku na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony):

- 1) na pierwszy poziom (I linia obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej; bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- 2) na drugi poziom (II linia obrony) składa się:
 - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach, niezależnie od zarządzania ryzykiem na poziomie pierwszym;
 - działalność stanowiska do spraw zgodności;
 - działalność stanowiska kontroli wewnętrznej;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W celu sprawnego i efektywnego zarządzania ryzykiem w Banku określona została odpowiednia struktura i organizacja dostosowana do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka. Struktura organizacyjna zapewnia rozdzielanie funkcji pomiaru, monitorowania oraz kontroli ryzyka od działalności operacyjnej.

W procesie zarządzania ryzykiem, uczestniczą organy Banku, wyznaczony komitet, komórki organizacyjne oraz pracownicy.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku jest osiągnięcie poziomu wyniku finansowego zapewniającego finansowanie bieżącej działalności Banku oraz jego rozwoju, przy założeniu, że utrzymane będą współczynniki kapitałowe (łączny współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitału Tier 1) na rekomendowanym przepisami/przez regulatorów poziomie, a źródła przychodów/wyniku z działalności poza bankowej nie będą miały istotnego wpływu na osiąganie planowanego wyniku finansowego.

Bank stosuje ujednoczone podejście do zarządzania istotnymi ryzykami zidentyfikowanymi w jego działalności. Proces zarządzania poszczególnymi ryzykami jest dostosowany do ich specyfiki. Obejmuje etapy: identyfikacji ryzyka, pomiaru ryzyka, kontroli ryzyka, oraz monitorowania i raportowania ryzyka.

46.1 Ryzyko rynkowe

W ramach ryzyka rynkowego za istotne uznaje się ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczenie negatywnego wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku i jego kapitał, poprzez kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych.

W zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej celem strategicznym jest ograniczenie negatywnego wpływu zmiany stóp procentowych na wynik finansowy Banku i jego kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów..

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej polega na kształtowaniu struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych i odbywa się z rozdzieleniem funkcji związanych podejmowania ryzyka od funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli. Ograniczanie ryzyka odbywa się poprzez system limitów wewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem walutowym odbywa się poprzez kształtowanie otwartych pozycji walutowych przy zachowaniu obowiązujących limitów. Rozdzielone są funkcje podejmowania ryzyka od jego oceny i kontroli.

46.2 Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy zachowaniu racjonalnego podejścia do ryzyka.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie:

- 1) odpowiedniej struktury aktywów, aby umożliwiła rozwój Banku poprzez minimalną absorpcję kapitału, a jednocześnie cechowała się wysoką dochodowością oraz
- 2) stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka kredytowego wyrażone w określonych wskaźnikach oceny ryzyka portfela kredytowego. Metody te są dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.

Bank posiada procedury dostosowane do specyfiki poszczególnych segmentów klienta. W celu zapewnienia obiektywności ocen ryzyka kredytowego oddzielono proces sprzedaży (pozyskiwania klientów) od funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązujących w Banku procedur. Przy ocenie ryzyka kredytowego analizie podlega zarówno ryzyko związane z produktem kredytowym, ryzyko łącznego zaangażowania Banku wobec jednego podmiotu oraz ryzyko całego portfela kredytowego. W Banku stosowany jest monitoring ekspozycji kredytowych przeprowadzony w oparciu o wewnętrzne procedury uwzględniające Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W swojej działalności Bank dąży do eliminacji nadmiernego ryzyka koncentracji zaangażowań. W tym celu Bank wprowadził system limitów uwzględniający wymagania nadzorcze. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż czy zabezpieczeń.

46.3 Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem płynności (i finansowania) jest zapewnienie stałej zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań oraz stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio i długoterminowej, poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów. Zarządzanie odbywa się w sposób uwzględniający charakter prowadzonej działalności, a także potrzeby, które mogą się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub w zachowaniu klientów. Zarządzanie ryzykiem ma charakter całościowy – obejmuje równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi, odbywa się z uwzględnieniem właściwego podziału obowiązków, w szczególności rozdzieleniem stanowisk uczestniczących w działaniach operacyjnych od odpowiedzialnych za pomiar, monitorowanie i kontrolę ryzyka oraz uwzględnia ograniczanie ryzyka m.in. poprzez system limitów wewnętrznych.

46.4 Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Bank identyfikuje zagrożenia związane z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku oraz dla tworzenia nowych i modyfikacji już istniejących produktów, procesów i systemów. Efektywna identyfikacja ryzyka operacyjnego, uwzględniająca zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne, pozwala na przeprowadzenie poprawnej oceny ryzyka.

Ocena ryzyka dokonywana jest z wykorzystaniem różnych narzędzi, tj. kart oceny ryzyka, mapy ryzyka czy kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) co pozwala na odpowiednie określenie profilu i dostosowanie mechanizmów zarządzania tym ryzykiem.

Ryzyko operacyjne jest na bieżąco monitorowane oraz objęte jest wewnętrznym systemem sprawozdawczości zarządczej umożliwiającej ocenę narażenia na ryzyko operacyjne oraz skuteczne zarządzanie tym ryzykiem.

Działania Banku związane z redukcją ryzyka operacyjnego są ukierunkowane w pierwszej mierze na działania zapobiegawcze. W zależności od oszacowanego poziomu ryzyka stosowane są odpowiednie działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom. Ryzyko to objęte jest systemem kontroli wewnętrznej.

47. Dla wszystkich aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych:

47.1 Obciążenia ryzykiem stopy procentowej aktywów finansowych, zobowiązań finansowych w 2017 r. prezentuje zestawienie struktury aktywów i pasywów oprocentowanych oraz luka niedopasowania terminów przeszacowania.

Struktura aktywów i pasywów oprocentowanych

(dane w zł)

Treść	Aktywa	Udział %	Pasywa	Udział %	Luka
wg stopy stałej	74 593 730,00	10,65%	45 956 180,00	9,85%	28 637 550,00
wg stopy stało-zmiennej	262 300 292,32	37,45%	52 944 608,72	11,34%	209 355 683,60
wg stopy zmiennej	363 487 037,39	51,90%	367 816 893,79	78,81%	-4 329 856,40
łącznie	700 381 059,71	100,00%	466 717 682,51	100,00%	233 663 377,20

Raport luki ryzyka terminów przeszacowania wg stanu na 31.12.2017 roku

w tys. złotych

lp.	Wyszczególnienie	SUMA	Termin przeszacowania						Pozycje niewrażliwe	
			<= 1D	(2D:7D]	(7D:1M]	(1M:3M]	(3M:6M]	(6M:12M]		> 12M
I.	Aktywa oprocentowane	637 749,96	185 342,68	15 000,00	406 950,22	7 423,06	9 534,00	10 000,00	3 500,00	
1.	o stopie stałej - lokaty międzybankowe	59 693,73	16 417,56	8 000,00	7 947,53	27 328,64				
2.	o stopie stałej - papiery wartościowe	14 900,00					1 400,00	2 000,00	11 500,00	
3.	o stopie zmiennej - kredyty, rachunki (redyskonto weksli)	20 715,66			20 715,66					
4.	o stopie zmiennej - rachunki (stopa referencyjna)	21 481,90			21 481,90					
5.	o stopie zmiennej - kredyty (lombard)	99 442,97			99 442,97					
6.	o stopie stało-zmiennej - rachunki (WIBID)	62 348,90	62 348,90							
7.	o stopie stało-zmiennej - papiery wartościowe (WIBOR)	45 794,00			32 000,00	4 260,00	9 534,00			
8.	o stopie stało-zmiennej - kredyty (WIBOR)	154 157,39	145 246,63		8 910,77					
9.	o stopie zmiennej - rachunki (stopa Banku BPS SA)	69,05			69,05					
10.	o stopie zarządzanej przez Bank - kredyty	221 777,45			221 777,45					
11.	aktywa niewrażliwe	73 284,93								73 284,93
12.	aktywa wrażliwe skumulowane	700 381,06	476 367,97	468 367,97	56 022,64	24 434,00	13 500,00	11 500,00		
II.	Pasywa oprocentowane	466 717,68	38 213,90	1 011,58	388 642,55	25 085,73	11 045,46	0,00	2 718,46	
1.	o stopie zmiennej - pożyczki (stopa redyskontowa)	5 000,00			5 000,00					
2.	o stopie zmiennej - depozyty (redyskonto weksli)	22 543,59			22 543,59					
3.	o stopie stało-zmiennej - depozyty (WIBID)	37 944,61	37 944,61							
4.	o stopie stało-zmiennej - obligacje (WIBOR)	15 000,00			10 000,00		5 000,00			
5.	o stopie zarządzanej przez Bank - depozyty	340 273,31			340 273,31					
6.	pasywa niewrażliwe	306 948,31								306 948,31
7.	pasywa wrażliwe skumulowane	466 717,68	428 503,78	427 492,20	38 849,65	13 763,92	2 718,46	2 718,46		
8.	Luka netto (aktywa-pasywa)	233 663,38	185 799,19	6 988,42	23 702,78	6 502,91	-111,46	2 000,00	8 781,54	
9.	Luka skumulowana od tytułu	233 663,38	47 864,19	40 875,77	17 172,99	10 670,08	10 781,54	8 781,54		

uw

47.2 Informacja na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumy wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszone o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, które są podstawą kalkulacji wymogu kapitałowego (art. 128 ustawy Prawo bankowe) prezentuje tabela poniżej.

(dane w zł)

Procentowe wagi ryzyka ekspozycji	Wartość ekspozycji kredytowych	Wartość ekspozycji po pomniejszeniach	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem	Wymogi kapitałowe z tyt. ryzyka kredytowego
0%	206 993 059,33	206 993 059,33	0	0
20%	30 014 219,93	30 014 219,93	6 002 843,99	480 227,00
35%	44 927 637,58	44 927 637,58	15 236 880,40	1 218 950,00
50%	5 764 424,14	5 764 424,14	2 882 212,07	230 577,00
75%	295 721 917,44	295 721 917,44	190 822 537,45	15 265 803,00
100%	230 097 650,24	190 963 591,60	170 991 071,06	13 679 286,00
150%	33 010 313,45	30 781 949,30	46 172 923,95	3 693 834,00
EKSPOZYCJE ŁĄCZNIE	846 529 222,11	805 166 799,32	432 108 468,93	34 568 677,00

47.3 Informacja na temat wartości zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

Nie wystąpiły w 2017 roku.

48. Informacja dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych analizę wiekową przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych wg wartości bilansowej w podziale na aktywa finansowe bez utraty wartości i z utratą wartości.

(dane w zł)

1. Należności bez utraty wartości	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
Nieprzeterminowane	152 911 683,00	417 512 213,00	18 895 299,00
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni		15 590 396,00	
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni		4 391 764,00	
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni		583 855,00	
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku		115 521,00	
Przeterminowane > 1 roku		1 085,00	
Łącznie należności bez utraty wartości	152 911 683,00	438 194 834,00	18 895 299,00
2. Należności z utratą wartości	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
Nieprzeterminowane		6 661 611,00	425
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni		245 961,00	
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni		2 937 240,00	
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni		2 894 180,00	
Przeterminowane > 180 dni <= 1 roku		3 065 457,00	
Przeterminowane > 1 roku		25 034 000,00	
Łącznie należności z utratą wartości	0	40 838 449,00	425
Należności łącznie	152 911 683,00	479 033 283,00	18 895 724,00

49. Informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez Bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku;

W 2017 roku nie wystąpiły.

50. Bank nie prowadzi działalności powierniczej.

51. Bank nie posiada wierzytelności i papierów wartościowych objętych sekurytyzacją.

52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:

52.1 W rachunku przepływów pieniężnych Bank uwzględnił następujące środki pieniężne: środki pieniężne w kasach, środki na rachunkach bieżących i pomocniczych, rachunku rezerwy obowiązkowej oraz środki na lokatach jednodniowych. W tabeli poniżej zaprezentowano środki pieniężne na początek i koniec okresu ujęte w przepływach pieniężnych.

Ma

Wyszczególnienie	Stan na początek okresu sprawozdawczego		Stan na koniec okresu sprawozdawczego	
	Wartość w zł	Struktura %	Wartość w zł	Struktura %
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	9 651 024,90	24,31%	10 465 174,32	25,98%
Należności od sektora finansowego bieżące	19 222 136,06	48,41%	21 395 542,52	53,12%
Środki na lokatach jednodniowych O/N	10 829 769,92	27,28%	8 417 557,66	20,90%
Razem	39 702 930,88	100,00%	40 278 274,50	100,00%

52.2 Wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową

W rachunku przepływów pieniężnych zastosowano następujące kryteria podziału działalności:

Działalność operacyjna - podstawowy rodzaj działalności Banku oraz inne rodzaje działalności nie zaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna - działalność, której przedmiotem jest nabywanie lub zbywanie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych inwestycji, aktywów finansowych oraz wszystkie związane z tym koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego.

Działalność finansowa - działalność, której przedmiotem jest pozyskiwanie innych, niż działalność operacyjna, źródeł finansowania łącznie ze związanymi z nimi kosztami, w tym zwiększających kapitał własny,.

52.3 Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności.

W pozostałych korektach nie wystąpiły kwoty przekraczające 5% sumy danej działalności.

52.4 Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych.

W rachunku przepływu pieniężnych z działalności operacyjnej zmiana stanu należności od sektora finansowego jest skorygowana o wartość środków pieniężnych zgodnie z klasyfikacją wskazaną w 52.1.

53. Informacje w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie Banków.

W 2017 roku - nie wystąpiły.

54. Wspólne przedsięwzięcia, które nie podlegają konsolidacji, w 2017 roku - nie wystąpiły.

55. Dane o wartościach instrumentów finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego.

W 2017 roku - nie wystąpiły.

56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym.

W 2017 roku - nie wystąpiły.

57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy.

W 2017 - nie wystąpiły.

Sporządziła: Urszula Wojewoda

Piaseczno 20.04.2018 r.

Główny Księgowy

Urszula Wojewoda

Zarząd Banku Spółdzielczego Piasecznie

BANK SPÓŁDZIELCZY
W PIASECZNI

Z-ca Prezesa Zarządu
Jolanta Bazał

Z-ca Prezesa Zarządu
Marek Górniewicz

Z-ca Prezesa Zarządu
Kazimierz Grabczuk

Z-ca Prezesa Zarządu
Anna Skrak